

OSMUSSAARE MAASTIKUKAITSEALA

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

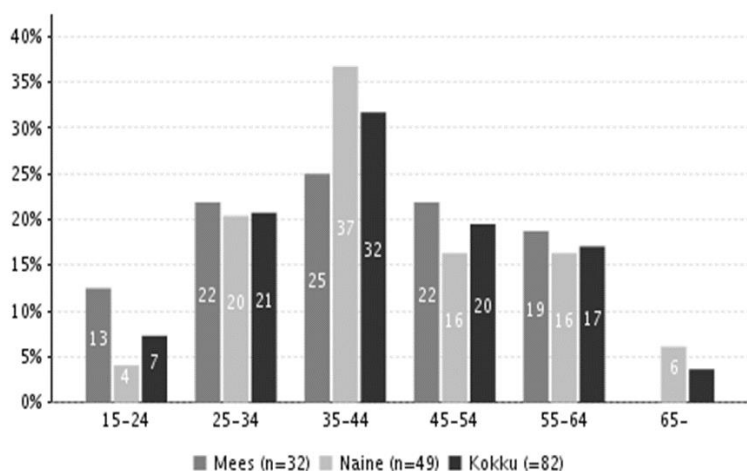
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Osmussaare maastikukaitseala küllastajauuringu käigus koguti 104 ankeeti.

Tulemused

Osmussaare maastikukaitseala külastajatest oli külastajauuringu andmetel 62% naissoost ja 38% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 48%, keskeriharidusega 29%, keskkharidusega 17 ja põhiharidusega 4%. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Maastikukaitseala külastajatest 97% elab Eestis, järgnevad Saksamaa (2%) ja Rootsi (1%). Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (28%), Tartu linn (10%), Rae vald (9%), Saue linn, Saue vald, Võru linn (5%), millele järgnevad teised omavalitsused.

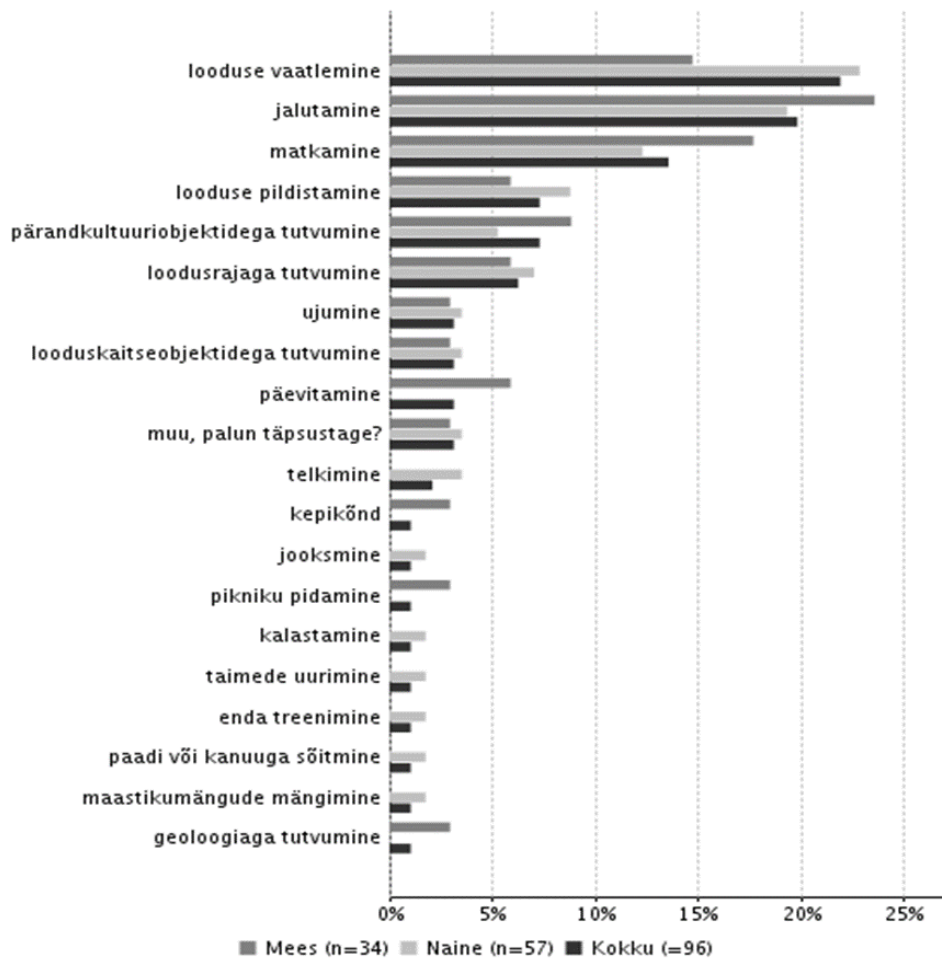
Maastikukaitseala külastati peamiselt 6 või enama inimese seltskonnas (75%), seejärel 2-5 inimese seltskonnas (23%), üksinda liikujaid oli 3%. Igas neljandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest, sõpradest ja töökaaslastest (Tabel 1).

Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	26	26
teised sugulased	5	5
sõbrad	25	25
töökaaslased	24	24
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	1	1
pensionäride grupp (Seenioride grupp)	9	9
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid (Turismigrupp)	5	5
klubi, ühing vms	6	6
Kokku	101	100

Osmussaare maastikukaitseala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 70%-le, üks mitmest sihtpunktist 28%-le. Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, matkamine, looduse pildistamine, loodusrajaga tutvumine, ujumine, taimede uurimine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad looduse vaatlemist, jalutamist, matkamist, looduse pildistamist, pärandkultuuriobjektidega tutvumist, loodusrajaga tutvumist jne (Joonis 2).

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

Osmussaare maastikukaitseala külastusest 78% tehakse suvel (juuni-august), 12% kevadel (aprill-mai) ja 10% sügisel.

Osmussaare maastikukaitseala objektide külastusest annab ülevaate Tabel 2. Muude külastatud objektide hulgas on enim nimetatud majakat ja militaarobjekte.

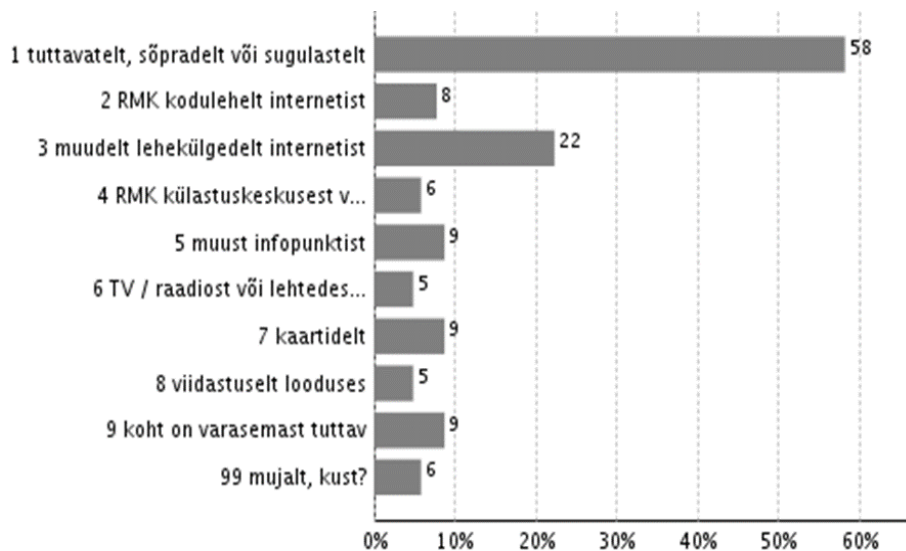
Tabel 2. Külastuse geograafiline jagunemine

Külastusobjekt	tk.	%
Muud kohad, kus?	32	31
Osmussaare matkarada	77	74
Osmussaare teabepunkt	71	68
Lõunasadama lõkkekohad	43	41
Kaksikute lõkkekoht	40	38
Tiidu lõkkekoht	25	24
Kabeli puhkekoht	63	61
Vastanuid kokku	104	
Keskmiselt külastatud objektide arv	3,38	

Päevaseid külastajaid oli 75% kõigist külastajatest ja nad viibisid maastikukaitsealal keskmiselt 6 tundi. Ööbijaid oli 25% ja nad viibisid maastikukaitsealal keskmiselt 2 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 40% veetis alal ühe öö, 52% kaks ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks lõkkekohti. Esimest korda Osmussaare maastikukaitsealal viibijaid oli 80% külastajatest.

Dirhami sadamasse saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (80%), aga ka tellitud bussi (14%) ja teisi transpordivahendeid. Osmussaarele sõidetakse väikelaevaga, vaid paaril korral on nimetatud teisi veesõidukeid. Saarel liigutakse enamasti jalgsi või jalgrattaga, samuti on kasutatud võimalust tellida saarevahilt autoga saarel liikumise teenust.

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

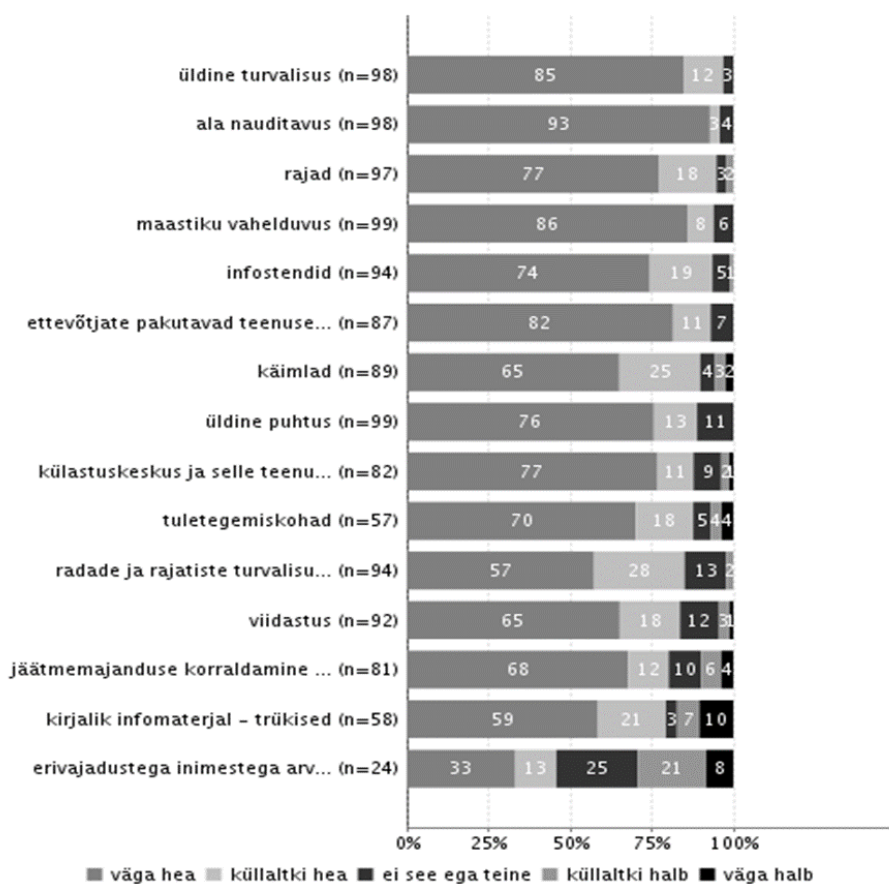
Joonis 3. Informatsiooniallikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha maastikukaitsealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 63% maastikukaitsealal käinutest kinnitas, et oli seekordse

külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 43,09 eurot külastuskorra kohta (mediaan 35,00 eurot). Kõige enam kulutati raha majutusele, seejärel lisateenustele.

Külastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, tutvumine alaga, looduse tunnetamine, viibimine koos oma seltskonnaga, meelerahu, mürast ja saastest eemal viibimine, oma teadmiste täiendamine, stressi maandamine jne.

Üldiselt hinnati maastikukaitseala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid külastajad radade, infostendide, ettevõtjate pakutavate teenuste ja käimlate kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad erivajadusega inimestega arvestamisele (Joonis 4).

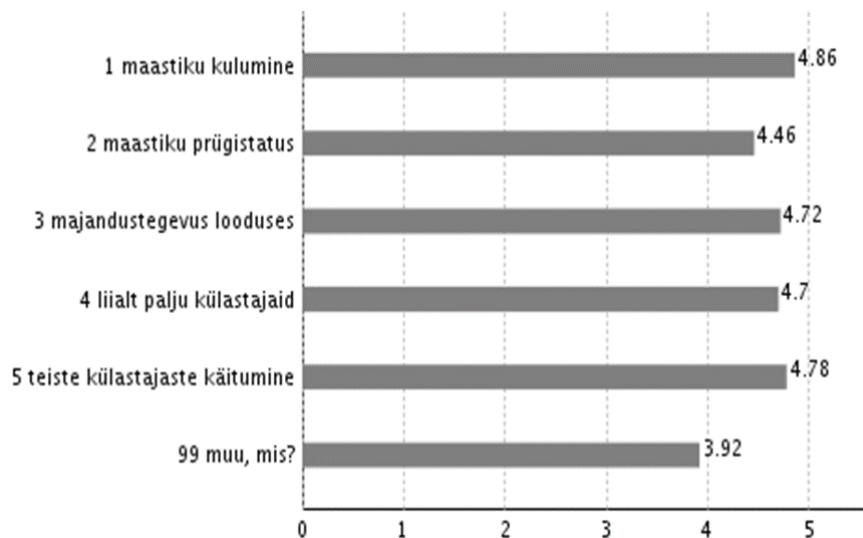

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 100% vastajatest.

Osmussaare maastikukaitseala külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati suhteliselt madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati enim putukaid ja koduloomi.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid, graafik keskmistest väärtustest

91% külastajatest tundsid, et tänu Osmussaare maastikukaitseala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 120 eurot, mis on võrreldav kodumaise puhkusepaketiga.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta Osmussaarel ja ümbruskonnas. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (45% uuringus osalejatest), seejärel majutusest (37%), spordi- ja harrastusvõimalustest (26%), kauplustest (22%) ning juhendatud retkekorraldusest (20%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 25 eurot majutuse eest, 20 eurot spordi- ja harrastusvõimaluste eest, 15 eurot toitlustuse eest ja 10 eurot juhendatud retkekorralduse eest ning ostude eest kauplustes.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Osmussaare maastikukaitseala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,66 (üleriigiline puhke- ja kaitsealade külastajarahuloluindeks oli 4,45).